

4. Investiční pobídky

- **Investiční pobídky mohou pomáhat definovat specializační profil země...**

Investiční pobídky ovlivňují ochotu investorů vůbec uskutečnit svoji investici – je to patrné zejména u rozhodování zahraničních investorů, kteří zvažují vstup do země či rozšíření svého podnikání v dané zemi ve srovnání s podmínkami jiné země. Tím, zda vůbec – dále pak v jakém rozsahu a po jak dlouhou dobu - stát prosazuje a poskytuje investiční pobídky, fakticky často spoluručuje specializační profil země. Kapitál je totiž alokován i podle rozsahu investičních pobídek.

- **... jak ukazuje v ČR příklad automobilového průmyslu**

Rozsah investičních pobídek v automobilovém průmyslu v ČR vedl nakonec k situaci, že v roce 2008 produkovala Česká republika zhruba stejný počet automobilů jako několikanásobně větší ekonomika italská,¹ a to se všemi důsledky, které má cykličnost výroby aut pro celkovou výkonnost průmyslu a české ekonomiky v době světové hospodářské krize.

- **Typy investičních pobídek**

Investiční pobídky² jsou strukturovány jako sleva na dani z příjmů právnických osob, hmotná podpora na nová pracovní místa, hmotná podpora školení a rekvalifikace, poskytnutí pozemku vybaveného infrastrukturou za zvýhodněnou cenu a také převod pozemku ve vlastnictví státu za zvýhodněnou cenu.

- **Regionální diferenciaci pobídek**

Na rozdíl od slevy na dani (novým firmám úplná sleva až po dobu pěti let, stávajícím částečná sleva také až na pět let) jsou veřejné hmotné podpory regionálně diferencovány. Např. s platností pro první polovinu roku 2010 jsou podpory na nová pracovní místa, školení a rekvalifikace zaměstnanců poskytovány šesti okresům na severozápadě Čech, čtyřem na severovýchodě Čech a v Moravskoslezském kraji, na jižní Moravě pak na Znojemsku a Hodonínsku. (Podpora na vytvoření jednoho nového pracovního místa činí 50 tis. korun, podpora školení a rekvalifikace je odstupňována podle velikosti firmy).

U pozemků je veřejnou podporou rozdíl mezi kupní cenou a tržní cenou pozemku. Podle regionální mapy veřejných podpor není tato podpora poskytována v Praze, v regionu NUTS II Jihozápad je nižší (36 % v letech 2007 až 2010 a 30 % v letech 2011 až 2013) než v ostatních regionech (40 %).

Dále je stanovena maximální míra veřejné podpory v diferenciaci podle oborů OKEČ.

- **Struktura pobídek podle zemí a regionů ČR**

Za období duben 1998 až leden 2010 dosáhly přislíbené investiční pobídky do zpracovatelského průmyslu České republiky podle statistik agentury CzechInvest celkem 530,9 mld. korun. Na tomto objemu se podílelo Německo jako největší příjemce investičních pobídek (nejvyšší jsou i německé investice do české ekonomiky) objemem 135,5 mld. korun. Druhým největším příjemcem pobídek byly firmy z České republiky (86,9 mld. korun).

Regionálně byl největším příjemcem investičních pobídek Středočeský kraj (102,7 mld. korun za zmíněné období), dále pak Ústecký kraj (90,2 mld. korun), zde však byly pobídky rozptýleny do většího počtu firem (102) na rozdíl od středních Čech (75). Na třetím místě byl podle objemů pobídek kraj Moravskoslezský s 85,1 mld. korun, které získalo 84 firem.

Odvětově dominuje statistice přislíbených investičních pobídek ve zpracovatelském průmyslu výroba dopravních prostředků. Směřovalo tam za uvedené období podle projektů zhruba 48 % celkovém objemu peněz z úhrnu přislíbených investičních pobídek pro zpracovatelský průmysl.

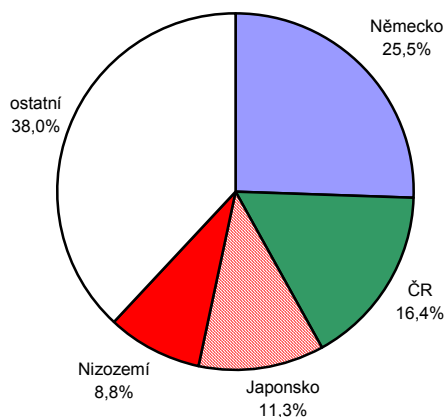
¹ Tomšík, V.: Pobídky nejsou cesta z krize, Newsletter CEP, prosinec 2009.

² Resumé manuálu investičních pobídek pro sektor zpracovatelského průmyslu na základě zákona o investičních pobídkách č. 72/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů, platné od 2.7.2007

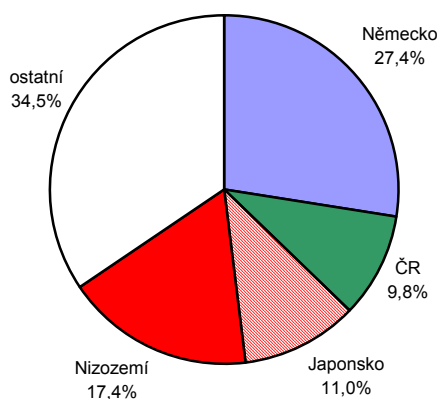
- Pobídky a nově tvořená pracovní místa** Statistika příslibených investičních pobídek za období 04/1998 až 01/2010 dále ukazuje, že příjemci těchto pobídek vytvořili celkem 120 693 nových pracovních míst, z toho firmy z Německa 33 085 pracovních míst – jejich podíl v tomto ohledu byl vyšší než jaký odpovídá podílu podle objemu pobídek. Jinak je tomu např. u České republiky, jejímž firmám byly přísliben objem investičních pobídek dosahující 16,4 % jejich celkového objemu v uvedeném období. S jejich pomocí však bylo vytvořeno 11 774 pracovních míst, což odpovídá pouze 9,8 % z celkového počtu nově vytvořených pracovních míst za pomoci investičních pobídek.

Uvedená data o příslibených investičních pobídkách se týkají zpracovatelského průmyslu České republiky. Mimoto jsou údaje o výši investice a počtu pracovních míst čerpány z investičních záměrů podaných agentuře CzechInvest při zahájení realizace projektu v ČR. Skutečně proinvestované prostředky a výše podpory vč. skutečného počtu nově vytvořených pracovních míst nejsou obsahem tohoto přehledu.

Graf č. 17 Podíl zemí na objemu příslibených investičních pobídek ve zpracovatelském průmyslu (v %)

Graf č. 18 Podíl zemí na počtu vytvořených pracovních míst z titulu příslibených pobídek (v %)

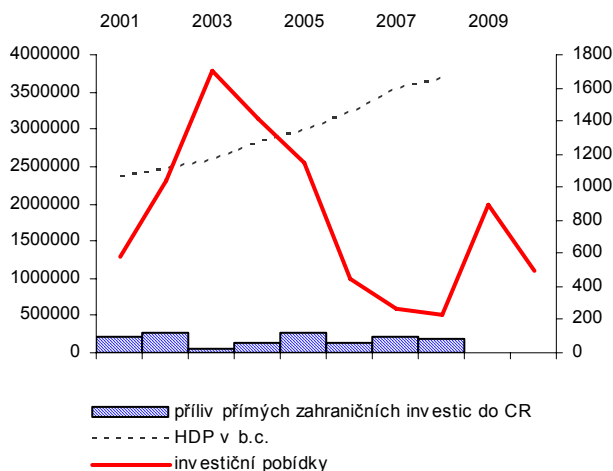

Pramen: CzechInvest, vlastní propočty

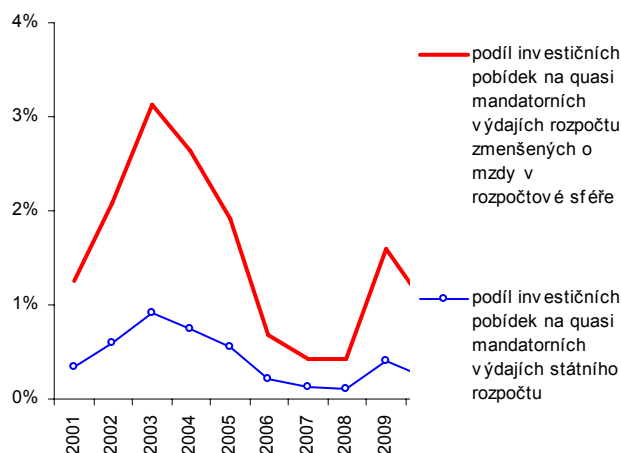
- „Daňové prázdniny“**

Objemy investičních pobídek pocházejících přímo ze státního rozpočtu ve formě tzv. „daňových prázdnin“, tj. jako sleva na dani z příjmů, jsou v grafech č. 19 a 20 zachyceny v podobě před přijetím příslušného zákona (viz pozn. pod čarou č. 14). Tehdy firmy, které získaly investiční pobídku v podobě slevy na dani, nejprve odvedly regulérně a stát jim potom – v intencích přiznané pobídky - část z výše této daně vrátil zpět. Od platnosti zákona o investičních pobídkách z roku 2000 již firmy odvádějí do státního rozpočtu jen tu část daně, kterou jsou povinny odvést po odečtení přiznané slevy.

Graf č. 17 Investiční pobídky, přímé zahraniční investice a HDP v b.c. (v mil.korun)

Graf č. 18 Podíly investičních pobídek na quasi mandatorních výdajích rozpočtu (v %)

Pramen: ČSÚ, ČNB, Ministerstvo financí, vlastní propočty

- **V poměru ke quasi mandatorním výdajům státního rozpočtu byl objem pobídek na daňovou povinnost nízký**

Grafy č. 19 a 20 ukazují objemy investičních pobídek na daňovou povinnost, na něž poskytoval prostředky státní rozpočet v letech 2000 až 2008 (vč. objemů z návrhů rozpočtu na rok 2009 a vládního návrhu na rok 2010).

Co do podílu tvoří jen nepatrnou část celkových tzv. quasi mandatorních výdajů státního rozpočtu³ - ani v roce 2003, kdy jejich objem přesáhl 1,7 mld. korun, nepřevýšily investiční pobídky na daňovou povinnost 1 % celkových quasi mandatorních výdajů. V nich hrají dominantní roli výdaje státu na mzdy jeho zaměstnanců⁴. Pokud tuto položku vyloučíme, i tak převýšil v časové řadě 2001 až 2010 podíl investičních pobídek na zredukovaných quasi mandatorních výdajích státního rozpočtu ČR úroveň 3 % pouze ve zmíněném roce 2003.

Závislost přílivu zahraničních investic na výši investičních pobídek na daňovou povinnost v jednotlivých letech zmíněného období nemá smysl popisovat, protože tyto objemy jsou jen velmi malou částí celkových investičních pobídek příslibených v daném roce.

³ Jejich výplata není podmíněna zákonnou či jinou smluvní úpravou, jako je tomu u mandatorních výdajů.

⁴ Mzdy ve státních a příspěvkových organizacích vč. pojištění a FKSP bez mezd kapitoly Ministerstva obrany.